

Nemecká bonitácia ZTP (Zuchtauglichkeitsprüfung)

PRAVIDLÁ

Zmyslom a účelom ZTP je zistiť vhodného dobermana odpovedajúceho štandardu plemena čo po exteriérovej tak i po povahovej strane vhodného pre chov a zároveň vylúčiť jedincov nevhodných pre chov.

ZTP môže byť posudzovaná iba rozhodcom – špecialistom pre plemeno. Rozhodcu a jeho pomocníka vymenováva výbor klubu.

ZTP môže byť usporiadaná iba ak bola zo strany DV (DOBERMANN VEREIN) schválená a ak informácia o jej konaní bola zverejnená. Skúška sa môže uskutočniť, iba ak bolo zapísaných najmenej 10 psov. Maximálny počet psov posúdených v jednom dni je 20.

Prihláška na ZTP zaslaná do DV musí uvádzať názov a adresu klubu, ktorý organizuje skúšku, meno predsedu komisie ZTP, meno rozhodcu a konečný termín pre uzávierku prihlášok. Prihláška musí uvádzať aj presné miesto, termín a čas konania skúšok ZTP.

ZTP je samostatnou skúškou. Nemôže byť usporiadaná v spojení so žiadnou výstavou, alebo spolu s iným pretekom. Skúška môže byť vykonaná iba v prípade, ak má rozhodca k dispozícii na posúdenie najmenej 8 psov, a ak je miesto konania skúšok vhodné pre tento účel. Rozhodca je oprávnený sa vyjadriť k vhodnosti priestoru pre vykonanie skúšky ZTP.

Skúšky ZTP sa môže zúčastniť každý Doberman chovaný v zmysle plemenného štandardu DV s doložením požadovaného (vyhovujúceho) vyhodnotenia displázie bedrových kĺbov (DBK – musí byť vyhodnotená v Nemecku). Výsledky röntgenového vyhodnotenia DBK musia byť známe do dňa konania skúšky. Všetky psy musia mať absolvovanú skúšku BH (skúška poslušnosti - **najnižšia skúška pre účasť na ZTP je doprovodná skúška BH, BgH, IPO, SVV, SchH**). Psy dovezené zo zahraničia, ktorých majitelia majú trvalý pobyt v Nemecku, musia mať doklad o importe. Tieto psy sa môžu zúčastniť na skúškach ZTP, pokiaľ boli všetky požiadavky DV dodržané.

Minimálny vek psa pre jeho účasť na skúškach ZTP je 14 mesiacov.

Jedinec, ktorý nezloží skúšku ZTP na prvý pokus, ju môže zopakovať až po uplynutí čakacej doby (3 mesiace). Jedinec, ktorý nezložil ZTP ani na druhý krát, už skúšku viac opakovať nesmie.

Predseda skúšobnej komisie vykoná kontrolu požadovaných dokladov a pripraví potrebné dokumenty. Zodpovedá za nerušený chod skúšok, ako aj za dostupnosť všetkých zariadení a pomôcok potrebných pre vykonanie skúšky. Figurant má byť po celý čas konania skúšky dostupný.

Počas konania skúšok musia byť všetky ostatné psy umiestnené tak, aby nerušili priebeh skúšky. Počas, ktorejkoľvek časti skúšky nie je u psa povolené použitie sťahovacieho obojku.

PRIEBEH SKÚŠKY ZTP

1. Overenie splnenia podmienok na pripustenie ku skúške. (tetovacie číslo, prípadne čip, výsledok RTG, rodokmeň...)
2. Posudzovanie temperamentu - povahy psa. Vyradenie z chovu psov: agresívnych, plachých, bojzlivých.
3. Rozhodnutie a vyhlásenie výsledkov ZTP.

Ak sa ZTP koná deň pred výstavou a ZTP a výstava je posudzovaná tým istým posudzovateľom - rozhodcom, a ten istý pes sa zúčastňuje na oboch akciách, výsledná klasifikácia psa bude oznámená až v deň konania výstavy.

Ako prvé v poradí sú posúdené psy a následne suky. Rozhodca vpisuje záznamy do posudkového listu, ktorý je na záver potvrdený podpisom predsedu posudkovej komisie pre skúšku ZTP. Rozhodnutie a vyjadrenie rozhodcu k temperamentu psa je konečné. V prípade objektívnych námietok k formálnym chybám musia byť tieto vznesené predsedovi posudkovej komisie v deň konania skúšok. Ak vyjadrenie k vznesenej námietke nie je možné okamžite dosiahnuť, vec musí byť postúpená na rozhodnutie výboru DV.

Dosiahnuté hodnotenie psa posúdeného na skúške ZTP je platné počas celého jeho života. Jeho chovnosť a pridelenú klasifikačnú triedu môže zrušiť iba výbor DV a to iba v prípade, ak boli zistené nové, alebo skôr neznáme genetické chyby. Zrušenie pridelenej klasifikačnej triedy zo skúšky ZTP musí byť majiteľovi psa oznámené písomne - doporučeným listom. Skúšky ZTP sa nesmú zúčastniť psy v priamom vlastníctve rozhodcu posudzujúceho ZTP, alebo vo vlastníctve jeho rodinných príslušníkov. Po ukončení skúšky musia byť výsledky - posudkové listy odovzdané všetkým: majiteľom, spolumajiteľom, resp. psovodom. Kópie posudkových listov musia byť zaslané do DV najneskôr do 3 dní po konaní skúšok. Ďalšiu kópiu obdrží rozhodca, ktorý počas skúšky vykonával posudzovanie. Všetky finančné záležitosti musia byť ihneď vysporiadané.

PRAVIDLÁ PRE POSUDZOVANIA A USMERNENIE PRE VÝKON

Rozhodca pred začiatkom skúšok ZTP krátko vysvetlí všetkým psovodom účel skúšky a obsah vyžadovaných cvikov. Pred nástupom na skúšku sa psovod spolu so psom prihlási u rozhodcu. Predseda skúšobnej komisie skontroluje autenticitu psa s jeho preukazom o pôvode (PEDIGREE) a s jeho tetovaním. Psovod oboznámi rozhodcu o stave pripravenosti psa, o jeho zdravotnom stave a o prípadných zmenách vo vlastníctve psa.

Výsledné hodnotenie je vykonávané podľa smerníc určených vedením klubu t.j. podľa jeho pravidiel, stanov a podľa štandardu plemena. Špeciálna pozornosť je venovaná všetkým chybám, ktoré môžu mať vplyv na pracovnú upotrebitelnosť psa, tak ako je napríklad slabá čeľusť, dlhý a slabý chrbát, chyby na predných alebo zadných končatinách a samozrejme aj na prípadné chyby v pohybe psa. Odchýlka vo výške viac ako 2 cm musí byť posúdená zníženým hodnotením psa. Väčšia odchýlka vedie k vylúčeniu psa z chovu. Psy s vadou zubov (chýbajúce zuby podľa zubnej schémy - menej než 42 zubov, predkus, kliešťový skus, podkus a iné) sú vylúčené z chovu. Reakcie psa počas prehliadky zubov sú špeciálne sledované, negatívny prejav psa môže viesť k označeniu problémov v jeho povahe.

Minimálne požadované ohodnotenie psa je SG (VD - Veľmi Dobrý) pretože psy sú viac využívané v chove.

Minimálne požadované ohodnotenie suky je G (D – Dobrý).

Po posúdení exteriéru psa rozhodca vyzve psovoda aby odviezol svojho psa ním určeným smerom - do vzdialenosti 300 krokov naprieč skúšobnou plochou. Pes musí byť vedený na vodidle, ktoré nesmie byť napnuté. Počas chôdze sa psovod so psom postupne stretáva so 4 - 6 ľuďmi, ktorý sa voľne pohybujú, alebo môžu stáť. Títo ľudia následne vytvoria skupinu. Tvar skupiny nie je konkrétne stanovený. Rozhodca postupne vyzýva skupinu, aby sa pohybovala a menila zoskupenie. Môže vyzvať skupinu aby sa pohybovala smerom ku psovodovi so psom, alebo aby vykonala zovretie psa a psovoda. Tiež môže vyzvať psovoda, aby so psom kráčal smerom ku, resp. okolo skupiny. Tieto vzájomné stretnutia sú dôležité pre navodenie každodenných situácií, v ktorých sa pes môže denne nachádzať (napr. stretnutia s neznámymi ľuďmi, tlieskanie rúk, padanie predmetov, otváranie dáždnika atď.). Počas tejto časti skúšky je obzvlášť dôležité, aby nebola voči psovi vykonaná žiadna hrozba ani negatívne správanie - toto je počas celého hodnotenia sebadôvery, nebojácnosti, temperamentu - povahy, poslušnosti a odvahy psa prísne zakázané. Následne rozhodca vyzve psovoda aby so psom zaujali východzie stanovisko, kde psovod uviaže psa ku

kolíku a bez použitia akýchkoľvek príkazov, ako napríklad "Ľahni", alebo "Miesto" odchádza do úkrytu mimo dohľad psa. Počas presunu psovoda so psom ku kolíku sú vystrelené dva výstrely zo vzdialenosti cca 15 krokov, za použitia nábojov k ráže 6 mm. Psy ľakajúce sa streľby nie sú vhodné pre uchovnenie. Citlivosť na strelné zbrane je prísne odlišovaná od ľakavosti sa streľby.

Uväzovací kolík musí byť umiestnený, tak aby bol k nemu možný prístup zo všetkých strán (nesmie byť umiestnený pri stene, alebo pri inej prekážke). Pes zostáva vyviazaný na kolíku minimálne 5 minút. Následne sa rozhodca voľným krokom priblíži ku psovi na vzdialenosť 5 - 8 krokov. Prejde okolo psa vo vzdialenosti približne 2 - 3 kroky bez útočenia, alebo hrozenia na psa. Rozhodca sa pred psom zastaví a na zem pustí papiere, alebo niečo podobné. Všetky reakcie psa počas neprítomnosti psovoda sú osobitne sledované a vyhodnocované. Následne sa na vyzvanie rozhodcu psovod vráti ku psovi a odvádza ho zo skúšobného priestoru. V smere rozhodcu je v úkryte pripravený figurant.

Časť 1.

Rozhodca usmerní psovoda aby postupoval so psom určeným smerom. Pes je vedený na vodítku. V smere rozhodcu figurant vystúpi z úkrytu a vykoná prepad psovoda a psa spredu. Pes musí prepad zlikvidovať, čím prejaví obranný inštinkt a ochráni svojho psovoda. Pes smie zasiahnuť, iba v prípade ak figurant zaútočí. Počas zadržania figurant hrozí psovi verbálne aj fyzicky, ale nesmie ho zasiahnuť palicou. Na príkaz rozhodcu figurant prestane útočiť.

Poznámky k časti 1.

Je veľmi dôležité, aby figurant bol oblečený v ochrannom odevu pozostávajúcom z ochranných nohavíc a kabátu. Palica používaná pre hrozenie nesmie byť príliš ohybná. Figurant musí byť na tento druh činnosti poistený. Úkryt musí byť prenosný a odlišný od bežne využívaných modelov na miestnych výcvikových kluboch. Na tento účel môžu byť vybrané napr. autá, skrýše v múroch, alebo voľne rastúce skupiny kríkov či stromy. Figurant zasahuje iba na pokyn rozhodcu, teda o čase vykonania prepadu rozhodne vždy rozhodca. Útok je vykonaný vždy z čelnej strany proti psovodovi, nie na psa. Ak pes zaútočí, figurant sa k nemu otočí a začne mu ústne a fyzicky hroziť. Palica smie byť použitá iba ako hrozba, nikdy nesmie psa udrieť. Pes smie figuranta zadržať aj na inom mieste ako rameno. Psovod by mal stále držať psa na vodidle – nesmie ho pustiť.

Časť 2.

Pomocník sa otočí do opačného smeru a začne utekať do vzdialenosti 50 krokov. Psovod odopne psa z vodidla a drží ho iba za obojok, najskôr vyzve figuranta aby zastavil, následne vyšle psa na jeho zadržanie. Figurant najskôr uteká v smere rozhodcu, vo vzdialenosti cca 8 - 10 krokov sa otočí a zaútočí na psa. Figurant opäť psovi hrozí, ale nesmie psa udrieť palicou. Psovod môže psa povzbudzovať. Na príkaz rozhodcu figurant ukončí útok na psa. Psovod sa vráti ku psovi a opäť si ho pripevní na vodítko a odhlási sa u rozhodcu.

Poznámky k časti 2.

Figurant musí odísť do vzdialenosti 50 krokov. Figurant poučí pomocníka ako a kedy zaháji útok na psa, na čas pokiaľ musí psovi hroziť (ústne a fyzicky). A na to že palicu môže použiť iba na hrozenie.

POSUDZOVANIE POVAHY

Pre posúdenie povahy sú možné nasledovné 4 klasifikačné ohodnotenia:

- **1A**
- **1B**
- **Odklad o 3 mesiace**
- **Nevhodný pre chov.**

1A

Psy, ktoré sú celkovo vyhodnotené ako korektné - správne, t. j. sú exteriérovu v poriadku a vykazujú správne reakcie v obrane s požadovaným prechodom do kľudového stavu. Hodnotením "1A" môže byť ocenený len ten pes, ktorý počas celej skúšky podáva vyrovnané výkony. Pes ktorý má požadované prechody medzi vzruchmi a útlmami - hodnotenie povahy psa ako aj jeho činnosť na obrane bola vyrovnané.

1B

Psy, ktoré sú vyhodnotené vo všeobecnosti ako dostatočné, t. j. exteriérovu sa približujú k štandardu plemena. Hodnotením "1B" je ocenený ten pes, ktorého výkon počas skúšky bol posúdený ako prijateľný.

3 months Held-Back - 3 Mon. zurückgest - Odklad o 3 mesiace

Psy musia prejavovať vyžadované reakcie. Toto ocenenie získa jedinec, pri ktorom sa vyskytne pochybnosť o jeho reakciách psa (prílišná podráždenosť), ktorá by mohla mať negatívny vplyv na uznanie chovnosti. Pes s touto klasifikačnou triedou sa smie opakovanu zúčastniť na ZTP posudzovaného iným rozhodcom, najskôr však po 3 mesiacoch. Túto klasifikáciu, však môže získať iba jeden krát.

Unsuitable for Breeding – Zuchtuntauglich - Nevhodný pre chov

Psy plaché, nervózne a bojzlivé sú nie sú zaradené do chovu.

Keďže je to nemecká skúška ZTP sa zapisuje ako:

	Rating - Formwert – Exteriér	Character - Wesen – Povaha
Známky u psov	V (V) SG (VD)	1 A alebo 1B 1 A alebo 1B
Známky u súk	V (V) SG (VD) G (D)	1 A alebo 1B 1 A alebo 1B 1 A alebo 1B